

“Armoede is een ongewenste compagnon in mijn leven”

Lindsay (31) zit in het laatste jaar van de opleiding Social Work aan NHL Stenden in Leeuwarden. Eerder begon zij tot drie keer toe aan een opleiding, maar zij viel steeds uit door psychische klachten. Daarom werd zij volledig afgekeurd en heeft zij een Wajonguitkering. Nadat zij een punt zette achter weer een therapie binnen de GGZ, slaagde zij erin om haar leven een nieuwe wending te geven en toch weer aan een studie te beginnen.

Doordat zij opgroeide in een gezin waarin niet veel geld te besteden was, startte zij al met een achterstand. “Dat mijn ouders niet veel te besteden hadden, werd niet aan de grote klok gehangen. Integendeel zij staken er juist veel energie in naar buiten toe alles er rooskleuriger uit te laten zien dan het in feite was. Het maakte mij creatief: ik kon goedkope spullen (meubels, kleding) kopen en deze ‘duur(der)’ laten lijken.

Toen ik op mijzelf ging wonen, kocht ik zo’n beetje alles op afbetaling. Gespaard had ik namelijk niet. Tegelijkertijd had ik niet geleerd om met geld om te gaan. Kopen op afbetaling was mij niet vreemd, rood staan ook niet en meerdere rekeningen openen ook niet. Hierdoor begon ik gelijk al met een achterstand en meteen met (het maken van) schulden. Op mijn 20^e ging ‘t helemaal mis: ik raakte vreselijk in paniek toen ik een dwangbevel binnenkreeg. Op dat moment besepte ik pas dat ik mijn financiën echt niet meer onder controle had en er hulp nodig was. Een familielid heeft me toen op weg geholpen.

Maar ik raakte uiteindelijk in een soort van ‘vissenkom’: in een situatie waar ik niet uit kwam en steeds weer op hetzelfde punt belandde. Dat had te maken met de hoogte van de Wajong die mij was toegekend (40% van het minimumloon) en het feit dat ik nog steeds niet met geld om kon gaan. Het werd er niet beter op, nadat ik in 2020 startte met werken: ik moest mijn toeslagen terugbetalen. Het voelde als ‘dweilen met de kraan open’, als een never-ending-story. Alsof ik met geen mogelijkheid kan ontsnappen aan mijn financiële situatie.

Armoede is voor mij dus voornamelijk een ongewenste compagnon geworden in mijn leven. Iets waarmee ik ben opgegroeid, waaraan ik nog niet heb weten te ontsnappen en waarvan ik bovendien de belemmerende (mentale, fysieke, sociale) gevolgen ervaar. Maar aan de andere kant is het ‘gewoon’ mijn norm; ik weet en ken niet beter. En het vormt mijn drijfveer om te vechten voor bestaanszekerheid.”

Doordat er telkens aan haar bestaanszekerheid wordt getornd door het hebben van (te) weinig geld en schulden, wordt Lindsay beperkt in het volwaardig mee kunnen doen in de maatschappij. In het kunnen groeien maar eveneens in het überhaupt willen bestaan.

“Soms voelt het alsof je niet ‘mag’ bestaan; alsof je een last bent, omdat het zo moeilijk is om uit deze situatie te komen en het systeem je de ene klap na de ander blijft uitdelen, terwijl je nota bene je best doet om bijvoorbeeld aan het werk te gaan of te gaan studeren.”

Lindsay klopte meerdere keren aan voor hulp bij instanties om van haar schulden af te raken, maar de GGZ schoof het steeds af op haar eigen verantwoording: zij waren er immers alleen voor zorg(!). De schuldhulpverlening stuurde haar tweemaal weg, want haar situatie zou “niet erg genoeg geweest zijn”: er was namelijk nog geen deurwaarder langs geweest of sprake van een dreigende uithuiszetting. Daarna was het argument dat zij “het prima op orde had”: zij had immers overal regelingen voor lopen, een creditcard en een roodstandkrediet. Bovendien maakte het UWV veel fouten. Die zij met behulp van een advocaat vervolgens moest aanklaarten. Al met al ging haar saneringstraject veel te laat van start, terwijl zij er al jaren voor in aanmerking komt.

Wat zou jij als eerste doen als je nu de lotto wint? “Mijn schulden afkopen. Maar eigenlijk heb ik door mijn situatie en omstandigheden het mijzelf afgeleerd om te dromen; want “wat voor zin heeft dat in een uitzichtloze situatie”. Nu ik echter bijna afstudeer, begin ik

langzamerhand licht aan het einde van de tunnel te zien en durf ik voorzichtig weer een beetje te dromen.”